

TARTU RIIKLIK
ÜLIKOOL



**MAJANDUSTEADLASTE
TÖÖPÖLLUST JA NENDE
ETTEVALMISTAMISEST
TRÜ MAJANDUS-
TEADUSKONNAS**

Tartu Ülikool. Majandusteaduskond Arh. eln
Majandusteadlaste...

AKH

*



A-26614

TARTU RIIKLIK ÜLIKOOL

**MAJANDUSTEADLASTE
TÖÖPÖLLUST JA NENDE
ETTEVALMISTAMISEST
TRÜ MAJANDUS-
TEADUSKONNAS**

TARTU  1965

Tartu
1

TARTU RIIGLIK ÜLIKOOL

MAJANDUSTEADLASE
TOOPOLITSI JA MEND
ETTEVALITAJAST

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
62492

TARTU ÜLIKOOL

MAJANDUSTEADLASE KUTSEST

E

esti NSV-s valmistab ette kõrgema haridusega majandusteadlasi Tartu Riikliku Ülikooli Majandusteaduskond.

Majandusteadlane - see on kutsenimetus, samuti kui keeleteadlane, kirjandusteadlane jne.

Majandusteadlased töötavad mitmesugustes juhtivates organites: vabariigi plaanikomisjonis, TSN täitevkomiteede plaanikomisjonides, rahvamajanduse nõukogus, ministeeriumides ja nende kohalikes organites, pankades ning mitmesugustes majandusorganisatsioonides ja ettevõtetes väga erinevatel ametikohtadel. Nad võivad olla plaanijad, inspektorid, revidendid, valitsuste ja osakondade juhatajad või nende asetäitjad, kaubatundjad, pearaamatupidajad, kaupluste juhatajad, direktorid jne.

Praegu õpetatakse ülikoolis majandusteadlasi nii stationsaarselt kui ka mittestationsaarselt rahanduse ja krediidini ning kaubanduse eriharus. Seejuures on üliõpilastel võimalik valida veel kitsam eriala vastavalt oma isiklikele kalduvustele ja tööalale, kuhu pärast õpingute lõpetamist kavatsetakse siirduda.

Rahanduse ja krediidi eriharus on Tartu Riikliku Ülikooli Majandusteaduskonnas võimalik õppida nelja kitsamat eriala:

1) rahandus (riigieelarve); 2) tööstuse rahandus; 3) krediteerimine; 4) kapitaalvahetuste finantseerimine ja krediteerimine.

Valdav osa rahanduse ja krediidi eriharu lõpetanuist suundub tööle kas rahanõusorganitesse või tööstusettevõtetesse, sovhoosidesse jm. ökonomistidena ning Riigipanka krediidiinspektoritena.

Ökonomisti põhiülesandeks on ettevõtte (ettevõtete) majandusliku tegevuse igakülgne analüüsimine ja suunamine vahendite võimalikult otstarbekama kasutamise eesmärgil. Selleks analüüsib ökonomist toodangu omahinda ja teeb ettepanekuid tema alandamiseks materjalide säästlikuma kasutamise, tööviljakuse tõstmise (töökulu alandamise), masinate kasutamise parandamise jt. võtete arvel. Ökonomisti ülesannetes kuulub ka materjalidega varustamise ja toodangu realiseerimise protsessi pidev jälgimine, et ettevõttesse ei koguneks üleliigseid varusid. Ökonomist korraldab ettevõtte majandusliku suhtlemist teiste ettevõtetega ning peab olema pidevalt kursis ettevõtte majandusliku tegevuse tulemustega. Tal on kaaluv sõna kaasa rääkida ettevõtte tegevuse juhtimisel.

Riigipanga krediidiinspektori töö on paljus ühesugune ökonomisti ülesannetega. Ka tema analüüsib ettevõtete tööd ja teeb ettepanekuid selle parandamiseks. Analüüsides põhjal teeb ta ettepanekuid ettevõtete abistamiseks krediidiga, kontrollib krediidi kasutamise otstarbekust ja kannab hoolt laenude õigeaegse tagastamise eest. Krediidiinspektori ülesandeks on jälgida, et ettevõtetevahelised majanduslikud suhted toimuksid plaanipäraselt ja ratsionaalsetel alustel. Vastupidisel korral sekkub ta nende korraldamisse kas oma poolsete juhtnõude andmise või sanktsioonide rakendamise teel.

Kaubandusharus valmistatakse ette toidu- ja tööstuskau-
pade kaubatundjaid ning kaubandusökonomiste.

K a u b a t u n d j a on kõrgema haridusega kaubandusala spetsialist, kelle ülesandeks on organiseerida kaupade müüki vastavalt tarbijate nõudmisele. Selleks peab ta tundma tarbijate vajadusi, tööstusettevõtete poolt väljastatavat toodangut, selle kvaliteeti. Ta peab võitlema kaupade kvaliteedi parandamise ja sortimendi laiendamise eest. Peab sõlmima lepinguid tootjatega, jälgima lepingute täitmist, kontrollima kaupade kvaliteeti, jagama kaubad kaupluste vahel jne. Nende ülesannete edukas täitmine nõuab kaubatundjate spetsialiseerumist üksikute kaubarühmade järgi. Eesti NSV oludes tegelevad kaubatundjad väiksemates kaubandusorganisatsioonides kas toidukaupade või tööstuskaupadega, suuremates organisatsioonides aga veelgi kitsamal erialal: liha-kala, bakaalkaupade, tekstiilkaupadega jne. Töökohtad on ladudes, baasides ja organisatsioonides. Võimekamad töötavad peakaubatundjatena või direktoritena. Kaubatundjad võivad edukalt töötada ka tööstusettevõtetes, turustus- ja varustusorganisatsioonides, ladudes jm.

K a u b a n d u s ö k o n o m i s t on kõrgema haridusega kaubandusala eriteadlane, kelle ülesandeks on juhtida ja korraldada kaubanduslikku tegevust teaduse saavutuste viimase sõna järgi. Ta peab koostama kaubakäibe plaane, määrama tööjõu vajaduse, õigesti korraldama kaubandustöötajate tööd, võitlema käibekulude vähendamise eest, kaubandusvõrgu laiendamise eest, juurutama isemajandamise põhimõtet kaubanduses. Kaubandusökonomistid on vastavalt oma võimetele suure kaupluse juhataja asetäitjad, kaupluse juhatajad, plaanijad, kaubandusinspektorid, kaubandusorganisatsioonide osakondade juhatajad, direktorid jne.

Enkki kitsamate erialade õppeplaanides on arvestatud lõpetaja tulevast eeldatavat töökohta, on kogu töö teaduskonnas korraldatud nõnda, et iga lõpetaja oleks eelkõige laia profiiliga majandusteadlane, kes pärast lühemaajalist täiendavat ettevalmistust võib lülituda tööle mis tahes erineval majandusalal või töökohal. See on eriti tähtis meie väikeses vabariigis, kus majandusteadlaste ettevalmistamine

kõigi majandusharude jaoks eraldi pole teostatav. Nagu praktika näitab, on laia profiiliga majandusteadlaste ettevalmistamisega siiani edukalt toime tulnud ja teaduskonna lõpetajad on siirdunud tööle mitmesugustele erinevatele aladele ja töökohtadele. Arvuliselt kõige rohkem lõpetajaid töötab muudugi mitmesugustes ministriumides, keskasutustes, kaubandusorganisatsioonides, rahandusorganeis ja ettevõtetes. Peale selle on arvukalt majandusteadlasi ka ajalehtede ja ajakirjade toimetustes, majandusalaste ainete õpetajatena tehnikumides, tootmisõpetuse juhatajatena, ja ühiskonnaõpetuse õpetajatena keskkoolides, partei- ja ametiühinguorganites ning kohalike nõukogude organites ja mujal. Seoses majandusteadustealase teadusliku töö elavnemisega on viimastel aastatel üha rohkem majandusteadlasi läinud tööle mitmesugustesse teaduslikesse uurimisasutustesse.

ÜLIÕPILASKANDIDAATIDELE ESITATAVAD NÕU- DED JA MAJANDUSTEADLASTE ETTEVALMIS- TAMISEST TARTU RIIKLIKUS ÜLIKOO LIS

Majandusteaduskonda võivad asuda õppima kõik, kes on lõpetanud täieliku keskkooli või kesk-eriõppeasutuse (tehnikumi). Statsionaarsesse osakonda võetakse vastu isikuid, kes ei ole veel 35-aastased, mittestatsionaarsesse osakonda astujate vanus pole piiratud.

Vastu võetakse isikuid, kes õiendavad konkursi korras sisseastumiseksamid ja esitavad positiivse iseloomustuse kõrgemasse õppeasutusse astumiseks kas töökohta partelorganisatsioonilt, ametiühingult, kommunistliku noorsooühingu algorganisatsioonilt, teistelt ühiskondlikelt organisatsioonidelt, ettevõtte või asutuse juhatajalt või kolhoosi juhatusele. Otse keskkoolist Majandusteaduskonda astuda soovijad esitavad iseloomustuse keskkooli pedagoogikanõukogult ja kooli ühiskondlikelt organisatsioonidelt. Sõjaväest demobiliseeritud esitavad väeosa juhtkonna poolt väljaantud iseloomustuse.

Vastuvõetueksamid toimuvad rahanduse ja krediidi eriharuru astujatele eesti keeles (kirjand), matemaatikas (kirjalik

ja suuline) ja geograafias (suuline). Sisseastumiseksamid kaubandusharus on kaubandusökonomitidel samad mis rahandusharru astujatel. Kaubatundjad sooritavad aga sisseastumiseksamid eesti keeles (kirjand), keemias (suuline), füüsikas (suuline) ja matemaatikas (suuline). Eksamid toimuvad 1. - 20. augustini.¹

Sisseastumiseksamid toimuvad üleliiduliste programmide järgi, üldharidusliku keskkooli õppehava ulatuses.

Mittestatsionaarsesse osakonda võetakse vastu esmajoones need, kes töötavad vastaval või sellele lähedasel erialal. Et palju töö kõrvalt õppijaid on pärit Tallinnast, siis töötab Tallinnas alaline konsultatsioonipunkt, kus üliõpilastel on võimalus semestri kestel kuulata loenguid, saada konsultatsioone, sooritada eksameid ja arvestusi. Väljaspool Tallinna elavatele üliõpilastele korraldatakse kaks korda aastas õppe-eksamisessioonid Tartus. Ka sessioonidevahelisel ajal on võimalik sooritada arvestusi ja eksameid, samuti saada konsultatsioone.

TRÜ Majandusteaduskonnas statsionaarselt õppivatele edukatele üliõpilastele makstakse I, II ja III kursusel stipendiumi 35 rbl. kuus, IV kursusel 40 rbl. kuus. Üliõpilastele, kes sooritavad kõik eksamid hindede "väga hea", kõrgendatakse stipendiumimäära alates teisest semestrist 25 % võrra.

Ettevõtete poolt õppima suunatuile makstakse stipendiumi neid õppima suunanud ettevõtte (organisatsiooni, kolhoosi jne.) poolt. Neile makstav stipendium on 15 % võrra suurem riiklikust stipendiumist. Pärast teaduskonna lõpetamist suunatakse nad tööle neid õppima saatnud ettevõttesse või organisatsiooni.

Õppeaeg kestab statsionaarses osakonnas 4 aastat, mitte-

¹ Sellised sisseastumiseksamid olid 1964. a. Käsioleva materjali koostamise ajal olid 1965. a. vastuvõtutingimused veel kinnitamata. Sellepärast on soovitatav, et ülikooli astuja jälgiks ka 1965. a. vastuvõtu väljakuulutamisel levitata- vaid müürilehti ja teatmikku 1965. a. kõrgematesse õppeasutustesse astujatele.

statsionaarses osakonnas 5 aastat. Selle aja jooksul kuulatakse loenguid, võetakse osa seminaridest, praktikumidest, laboratoorsetest töödest ja õppekursioonidest. Iga üliõpilane on kohustatud koostama 4 kursusetööd ja diplomitöö.

Statsionaarsed üliõpilased sooritavad õppeaja jooksul 30 nädala pikkuse tootmispraktika. Rahanduse ja krediidi erialal sooritatakse praktikast III kursusel majandusliku tegevuse analüüsi alase praktikana 8 nädalat ja erialase praktikana IV kursusel 22 nädalat. Kaubanduse erialal sooritatakse praktikast III kursusel 8 nädalat kauplusepraktikana ja IV kursusel 22 nädalat erialapraktikana. Praktika toimub tööstus- ja põllumajandusettevõtetes, kaubandusorganisatsioonides, rahandusorganites või Riigipangas.

Teaduskonna lõpetamiseks tuleb koostada diplomitöö ja sooritada riigieksam poliitilises ökonoomias. (Rahandusharu mittestatsionaarsetel üliõpilastel on võimalik diplomitöö asendada 2 täiendava riigieksamiga majandusliku tegevuse analüüsis ja kitsamas eriaines.)

1965. a. võetakse uusi üliõpilasi TRÜ Majandusteaduskonda toidukaupade kaubatundmise ning rahanduse ja krediidi erialale nii statsionaarsesse kui ka mittestatsionaarsesse osakonda, tööstuskaupade kaubatundmise ja kaubandusökonomiika erialale ainult mittestatsionaarsesse osakonda.

Тартуский государственный университет
СССР, г. Тарту, ул. Шкооли, 18
О СФЕРЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И О ПОДГОТОВКЕ
ЭКОНОМИСТОВ НА ЭКОНОМИЧЕСКОМ
ФАКУЛЬТЕТЕ ТГУ
На эстонском языке

Vastutav toimetaja V. Krinal
Korrektor A. Norberg

=====

TRÜ retaprint 1965. Trükipoognaid 0,56. Tingtrüki-
poognaid 0,5. Arvestuspoognaid 0,31. Trükiarv 500.

Paljundamisele antud 26.III 65. MB 03110.

Tell. nr. 112.

Hind 1 kop.

Hind kop.

A-26614

TÜ RAAMATUKOGU



1 0300 00480395 5